

Uchwała nr XIX/181/12
Rady Miejskiej Kościana
z dnia 29 listopada 2012 r.

w sprawie uchwalenia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2013-2015”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 ze zmianami) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz 1493 ze zmianami) Rada Miejska Kościana uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2013 – 2015”, stanowiący załącznik do Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kościana.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

/-/ Piotr Ruszkiewicz

PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2013 - 2015

Wprowadzenie

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice, czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Bardzo często pojawia się zjawisko przemocy.

Przemoc w rodzinie to jednorazowe, albo powtarzające się umyślne działanie, bądź zaniechanie działań, naruszające prawa, albo dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia, naruszające godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (Dz.U. Nr 180, poz.1493 ze zmianami).

Przemoc doznana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Szczególnie dramatyczne skutki przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona w ich psychice nieodwracalne zmiany, które mogą negatywnie wpłynąć na ich dorosłe życie.

Przemoc może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Uznając wysoką szkodliwość społeczną zjawiska podjęto działania na rzecz zapobiegania przemocy i podnoszenia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Działaniom tym nadano ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, „ że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie praw i wolności...”

Realizując postanowienia ustawy gmina ma obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, nakierowanego na zmniejszanie skali zjawiska, zwiększanie dostępności do profesjonalnej i skutecznej ochrony ofiar przemocy i edukację społeczeństwa w zakresie wiedzy o problemie i zmianie sposobu pojmowania zjawiska przemocy w rodzinie. Jednym z instrumentów budowania systemu jest opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

„Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2013 – 2015” powstał w oparciu o analizę stanu wiedzy oraz doświadczenia instytucji zajmujących się zawodowo zjawiskiem przemocy w rodzinie i zakłada wdrożenie podstawowych zapisów ustawy zarówno w obszarze merytorycznym, określając cele i kierunki działania oraz formalno-organizacyjnym, takich jak prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Program opracowano na lata 2013-2015, co jest spójne z okresem przyjętym w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2007 – 2015” Przewiduje się opracowanie programu, na kolejne lata, w powiązaniu ze Strategią, w oparciu diagnozę sytuacji w mieście Kościanie, przeprowadzoną z zastosowaniem takich metod, jak: badania ankietowe wśród mieszkańców, badanie wśród uczniów w szkołach, zbieranie i analiza danych statystycznych i dokumentacji instytucji, rozpoznanie środowiska itp.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie powoduje konieczność szybkiego podejmowania działań przyjętych w Programie, jednakże niektóre z celów mają charakter długofalowy, a zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej i warunków życia rodzin wymagać będzie dostosowania w kolejnych latach zadań do zdiagnozowanych potrzeb.

I. PODSTAWY PRAWNE.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz.1493 ze zmianami).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zmianami).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 ze zmianami).
4. Uchwała Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.– Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz.U. z 2012 r., poz.788)

II. CELE GŁÓWNE.

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Zwiększanie dostępności do profesjonalnej i skutecznej ochrony ofiar przemocy.
4. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE.

1. Zapewnienie rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy kompleksowego wsparcia i pomocy.
2. Sporządzenie diagnozy dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Kościana.
3. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie (szkolenia interdyscyplinarne).
4. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem.
5. Integrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie.
6. Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz ujednolicenie procedur postępowania.
7. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Profesjonalna pomoc doradcza dla ofiar przemocy.
9. Motywowanie sprawców przemocy do uczestniczenia w programach korekcyjno-edukacyjnych.
10. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego celem zintegrowania działań na rzecz osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej z uwagi na występującą przemoc.

III. KIERUNKI DZIAŁANIA.

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy - Gminnej Koalicji na Rzecz Przeciwdziałania w Rodzinie.
2. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
3. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie:
 - 1) **działania uprzedzające** – diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do społeczności lokalnej, a także osób pracujących z ofiarami przemocy i sprawcami przemocy w rodzinie, obejmujące:
 - a) poszerzenie wiedzy na temat rozmiarów przemocy w rodzinie,
 - b) podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie,
 - c) szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
 - 2) **działania wspierające** - psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie, obejmujące:
 - a) pomoc ofiarom przemocy w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
 - b) wspieranie rodzin dotkniętych długotrwałą przemocą,
 - c) zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie.

IV. ZADANIA – METODY I FORMY ICH REALIZACJI .

1. Powołanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1.1. Zespół tworzą przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) Sądu Rejonowego w Kościanie (kuratorzy sądowi),
- 4) policji,
- 5) prokuratury,
- 6) oświaty,
- 7) ochrony zdrowia,
- 8) organizacji pozarządowych,

1.2. Zadania Zespołu:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta Kościana,
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 6) opracowanie i wdrażanie procedur współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami, zajmującymi się problemami przemocy w rodzinie,
- 7) cykliczne (nie rzadziej niż raz na kwartał) spotkania mające na celu usprawnienie dotychczasowych działań i kształtowanie polityki pomocowej na terenie miasta Kościana,
- 8) tworzenie grup roboczych w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach,
- 9) zapewnienie merytorycznego wsparcia w trudnych przypadkach zgłoszonych przez grupy robocze,
- 10) opracowanie wieloletniej strategii przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 11) monitorowanie i ewaluacja programu,
- 12) sporządzanie sprawozdań i statystyk z działań prowadzonych w danym roku.
- 13) stworzenie procedur współpracy pomiędzy instytucjami w celu odizolowania ofiar od sprawców przemocy.

2. Sporządzenie diagnozy, dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta

Kościana:

- 1) przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców i uczniów szkół,
- 2) zbieranie i analiza danych statystycznych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie,
- 3) przygotowanie bazy danych o instytucjach zajmujących się problemem przemocy w mieście Kościanie.

3. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji zawodowych pracowników oraz skuteczności działania służb, instytucji i organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie:

- 1) zgromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych w/w grup zawodowych,
- 2) pozyskiwanie ofert szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- 3) uczestniczenie w specjalistycznych szkoleniach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy w rodzinie dla członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, członków zespołu interdyscyplinarnego, pracowników służby zdrowia, pedagogów szkolnych, policjantów, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych itp.,
- 4) usprawnienie i przyśpieszenie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy i ujednoczenie procedur postępowania,
- 5) wypracowanie jednolitych procedur postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie dla wszystkich instytucji zajmujących się tym problemem,
- 6) regularne spotkania zespołu interdyscyplinarnego w celu wymiany informacji, monitorowania ustalonych procedur i omawiania rezultatów podejmowanych działań.

4. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem:

- 1) opracowanie plakatów, broszur, ulotek dotyczących mechanizmów przemocy,
- 2) przygotowanie materiałów zawierających informacje o instytucjach i organizacjach zajmujących się specjalistyczną pomocą osobom uwikłanym w przemoc oraz o infrastrukturze placówek zapewniających profesjonalną pomoc doradczą, terapeutyczną oraz schronienie dla ofiar przemocy,
- 3) zamieszczanie w prasie lokalnej informacji o miejscach udzielania specjalistycznej pomocy i działaniach podejmowanych w celu zapobiegania przemocy w rodzinie,

- 4) organizowanie akcji informacyjnych skierowanych do świadków przemocy wskazujących na konieczność reagowania na akty przemocy i zgłaszania ich do instytucji i organizacji zajmujących się specjalistyczną pomocą ofiarom przemocy.

5. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych,
- 2) rozpowszechnianie poprzez ulotki i broszury informacji o nieagresywnych metodach rozwiązywania konfliktów rodzinnych – sztuka mediacji,
- 3) wspieranie aktywnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania bez agresji – współpraca z Klubem Wolontariusza.
- 4) przeprowadzanie szkoleń podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców „Akademia Świadomego Rodzica”

6. Ochrona ofiar przemocy; zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznego wsparcia:

- 1) organizowanie akcji informacyjnych skierowanych do świadków przemocy wskazujących na konieczność reagowania na akty przemocy i zgłaszania ich do instytucji i organizacji zajmujących się specjalistyczną pomocą ofiarom przemocy,
- 2) przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur powstrzymujących dalsze jej stosowanie,
- 3) rozpoznanie sytuacji ofiar przemocy,
- 4) prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie:
 - a) udzielanie informacji, gdzie ofiara przemocy może szukać schronienia i pomocy, jakie przysługują jej prawa i co sama może zrobić, aby skutecznie przeciwdziałać przemocy,
 - b) udzielanie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w innych instytucjach,
- 5) współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, w celu zapewnienia schronienia osobom zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania,
- 6) objęcie specjalistyczną opieką dzieci z rodzin dotkniętych problemem przemocy w Świetlicy Socjoterapeutycznej,
- 7) współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Kościanie w zakresie terapii dla sprawców przemocy.

7. **Występowanie do Komendy Powiatowej Policji z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych przez dzielnicowego lub podjęcie innych działań prewencyjnych w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenia przemocą w rodzinie.**
8. **Występowanie z wnioskiem do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną.**
9. **Występowanie do Sądu Rejonowego w Kościanie o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.**

V. ADRESACI PROGRAMU.

1. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy.
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami zagrożonymi lub dotkniętymi przemocą.

VI. REALIZATOR I PARTNERZY PROGRAMU.

1. Realizatorem Programu jest Wydział Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej Urzędu Miejskiego Kościana.
2. Partnerami Programu są:
 - 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie,
 - 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie – Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
 - 3) Komenda Powiatowa Policji w Kościanie,
 - 4) Straż Miejska w Kościanie,
 - 5) Sąd Rejonowy w Kościanie (kuratorzy sądowi),
 - 6) Prokuratura Rejonowa,
 - 7) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 8) dyrektorzy i pedagodzy kościańskich szkół i przedszkoli,
 - 9) przedstawiciele służby zdrowia,
 - 10) organizacje pozarządowe,
 - 11) kościoły,
 - 12) media

VII. FINANSOWANIE.

1. Źródłem finansowania zadań "Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2013 – 2015", są środki finansowe z budżetu gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dotacja z budżetu państwa.
2. Podział środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań ujętych w Programie określa roczny preliminarz wydatków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU.

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie.
3. Podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie
4. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.
6. Zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy.
7. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.
8. Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

Kościan – 2012 – 11 - 29

Przewodniczący Rady

/-/ Piotr Ruszkiewicz